

Malala: symbool van optimisme

Een eerbetoon aan de strijd voor kinderrechten. De Nobelprijs voor de Vrede is toegekend aan de Pakistaanse Malala Yousafzai en de Indiase activist Kailash Satyarthi. Zij is de jongste winnaar ooit.

Heleen van Lier 10 oktober 2014, 11:47

Malala. Beeld AFP

Malala Yoesafzai (17) is een aansprekende winnaar van de Nobelprijs voor de Vrede. Geen bureaucratische organisatie

zoals de Europese Unie (winnaar in 2012) of het Internationale Agentschap voor Atoomenergie (2005), maar een Pakistaanse strijdster voor meisjesonderwijs die een moordaanslag door de Taliban ternauwernood overleefde.

Malala was pas 11 jaar toen ze op de website van de BBC in het Urdu een dagboek begon over haar leven in de Pakistaanse Swat-vallei. De Taliban hadden daar zo'n beetje de macht overgenomen en maakten het meisjes vrijwel onmogelijk onderwijs te volgen, met intimidatie en geweld. The New York Times schreef over de jonge activiste, ze werd onderwerp van een documentaire. In 2011 werd Malala onderscheiden met de Nationale Jeugdvredesprijs (National Youth Peace Prize).

De roem had een prijs. Dinsdag 9 oktober 2012 was, zo schreef Malala zelf in haar boek 'Ik ben Malala', 'de dag die alles veranderde'. Malala zou die dag voor het eerst naar school gaan, de basisschool in Mingora, een stad in de Swat-vallei in het noordwesten van Pakistan. Maar dan wordt het busje dat Malala en haar vriendinnen van de middelbare school naar huis brengt, aangehouden door twee jonge mannen met zakdoeken voor hun gezicht geknoopt. Een van hen steekt zijn hoofd naar binnen. 'Wie is Malala?', vraagt hij? Niemand zegt iets, maar een paar meisjes kijken Malala's kant op. De man jaagt een kogel door haar hoofd. 'Volgens mijn vriendinnen beefde de hand van de schutter toen hij schoot', schrijft Malala hierover in haar boek. 'Ik lag op Moniba's schoot en er stroomde bloed uit mijn linker oor en mijn hoofd.'

Malala in het ziekenhuis. 19 oktober 2012. Beeld AP

Bijna dood

De moordaanslag door de Pakistaanse Taliban op het toen 15-jarige meisje schokte de wereld. Malala was bijna dood. De kogel had haar hersenen geschampt; een Pakistaanse chirurg redde haar leven door een deel van de schedel weg te zagen en die tijdelijk in weefsel bij haar maag te bewaren. Een Britse arts redde opnieuw haar leven met goede nazorg in een ziekenhuis in Birmingham, waar de familie Yoesafzai om veiligheidsredenen naar toe was verhuisd.

De aanslag maakte van Malala een beroemdheid en internationaal symbool van moed en optimisme. Madonna

droeg een lied aan haar op, Angelina Jolie en first lady Laura Bush schreven artikelen over haar. In Pakistan spraken vijftig geestelijken een fatwa uit tegen de daders van de aanslag, maar de Taliban verklaarde dat Malala op de dodenlijst bleef staan.

Malala en haar strijd voor onderwijs voor alle kinderen kregen vleugels. Haar verjaardag, 12 juli, is uitgeroepen tot de internationale 'Malala-dag', ten behoeve van onderwijs voor alle kinderen wereldwijd.

Malala in augustus tijdens het Women of the World Festival (WOW) in Londen. Beeld Reuters

Onderscheiden

Malala Yousafzai is inmiddels vele malen onderscheiden voor haar strijd voor het recht op onderwijs voor meisjes. Ze won in september vorig jaar de Internationale Kindervredesprijs, een initiatief van de Nederlandse organisatie KidsRights. In 2013 werd Malala de jongste winnares van de Sacharovprijs voor de Vrijheid van Meningsuiting van het Europees Parlement. Ook won ze de Four Freedom Award voor Vrijwaring van vrees. In april 2013 was ze nummer 6 op de lijst van '100 invloedrijkste mensen ter wereld' van het tijdschrift Time, één plaats boven Barack Obama.

Malala reist nu de wereld over om toespraken te houden. Ze sprak onder andere voor de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties in New York en in de Ridderzaal in Den Haag. Malala is een geboren spreekster, ook vader en grootvader Yousafzai waren begenadigde redenaars en speelden in de Swat-gemeenschap een vooraanstaande rol. Malala heeft zichzelf van

jongsaf getraind in spreken in het openbaar, deel van haar ambitie de beste leerling van de klas te zijn.

Dat heeft zijn vruchten afgeworpen. In Den Haag veroverde ze een zaal vol volwassenen met een toespraak die welhaast een Obama-achtig talent doet vermoeden. 'Rustig en zelfverzekerd, met zo nu en dan een goed gekozen stilte, uitroep teken of crescendo', schreef de Volkskrant daar destijds over. 'Niets is belangrijker voor mij dan het recht van kinderen op onderwijs', sprak Malala. 'Het zijn niet alleen terroristen die dat onmogelijk maken. Veel meisjes worden door hun familie gedwongen te gaan werken of jong te trouwen.'

Malala tijdens haar toespraak voor de VN op 12 juli 2013. Tegenwoordig 'Malala-dag'.

Beeld Getty

Malala, die altijd zei dat ze arts wil worden, heeft haar ambities

bijgesteld. Ze wil zich nu richten op de politiek. Haar strijd zet ze onverschrokken voort. Zo bezocht ze deze zomer de ouders van zo'n 200 schoolmeisjes in Nigeria die in april door Boko Haram waren ontvoerd.

Voor de toekenning van de Nobelprijs ging een grote campagne vooraf. Ruim 300 duizend - waaronder de premier van Canada Stephen Harper en de Britse evolutiebioloog Richard Dawkins tekenden [een petitie](#) met de oproep de prijs aan Malala toe te kennen. Dat is nu gelukt.

Algemeen wordt aangenomen dat de aanslag averechts heeft gewerkt: aan het succes van de campagne voor onderwijs-voor-iedereen heeft de aanslag van de Taliban ironisch genoeg alleen maar bijgedragen. Dat ene pistoolschot zal uiteindelijk meer meisjes náar dan ván school jagen. de strijd voor meisjesonderwijs kreeg er een belangrijke impuls door. Ook de Nobelprijs een impuls geven aan Malala haar strijd.

Malala in Nigeria. Beeld AFP

MEER OVER TALIBAN MISDAAD, RECHT EN JUSTITIE MISDAAD TERRORISME
POLITIEK MALALA YOUSAFZAI HUMAN INTEREST MALALA YOESAFZAI
HELEEN VAN LIER